

Mishnah Shabbat, chapter 20

משנה שבת פרק כ

(1) Rabbi Eliezer says; One may suspend a strainer [and stretch it over an opening of a jar in order to strain into it] on Festivals [even though doing so is prohibited Rabbinically as building a temporary tent (see Shabbat 17:7)]. Here, Rabbi Eliezer holds, that since there is a dispensation regarding the preparation of food on the Festival, therefore, there is a dispensation even in such preparations that could have been prepared before the Festival] and pour [wine] through a suspended [strainer] on the Sabbath [even though on the Sabbath no dispensation exists regarding the preparation of food, here, in this case, where the strainer has already been stretched, no forbidden labor is performed since this is not the usual manner of the forbidden labor of “sorting”]. But the Sages rule; One may not suspend a strainer on Festivals [i.e., there is no dispensation here, since this forbidden act is only a preliminary to the preparation of the food which could have been performed before the Festival], nor pour [wine] through a suspended [strainer] on the Sabbath [the Sages consider this “sorting,”] but we may pour [it] through a suspended [strainer] on Festivals [since we will be drinking the wine it is considered a direct preparation of food regarding which there is a dispensation].

(2) One may pour [on the Sabbath] water over wine sediment in order to [release any wine still contained within them and to] clarify them [this is not considered “sorting”], and wine may be filtered [from white dust particles] through [special] cloths [made for that purpose, so we need not fear that he will come to squeeze it out] or through a basket made of palm twigs [since the wine is drinkable before

רבנו עובדיה מברטנורא

א רבי אליעזר אומר תולין את המשמרת. שמשננים בה שמרי יין, ומותח את פיה לכל צד בעיגול ונעשה כאהל על חלל הכלי. ואע”ג דעביד אהל, שרי ביום טוב, דסבירא ליה לרבי אליעזר מכשירי אוכל נפש שאפשר לעשותן מערב יום טוב מותר לעשותן ביום טוב. אבל בשבת (תולה) לכתחלה לא, אבל אם תלויה היא, נותנין לתוכה שמרים ומסננין, דאין דרך בורר בכך: **אין תולין את המשמרת.** דעביד אהל עראי ומחוי כמעשה חול: **ואין נותנים לתלויה בשבת.** דהוי תולדת בורר או מרקד. והלכה כחכמים: **ב נותנים מים.** בשבת על גבי שמרים הנתונים במשמרת מבעוד יום כדי שיצלו, שיהיו השמרים צלולים ויזוב כל יינם. פירוש אחר, על גבי שמרים שנשארו בחבית,

the filtering, this does not constitute “sorting”]; and a [beaten] egg may be passed through a mustard strainer [which has mustard in it, in order to brighten its color; since the mustard is edible before this process this does not constitute “sorting”]; and honey-wine may be prepared on the Sabbath [by mixing honey, wine and pepper].

Rabbi Yehudah says; On the Sabbath [it may only be made] in a cup [more than this is considered excessive toil and prohibited]; on Festivals, in a *lugin* [larger than a cup and smaller than a barrel]; and on the intermediate days of Festivals in a barrel. Rabbi Zadok says; It all depends on the [number of] guests [i.e., it makes no difference if it is the Sabbath, a Festival or an intermediate day, he may make what he requires for consumption; the *halachah* follows the *Tanna Kamma* and he may make as much as he desires].

(3) *Hiltit* [a type of plant used as a hot spice] must not be soaked in warm water [this prohibited as an *uvda d'hol* — a weekday activity], but it may be put into vinegar [and used as a dip]; and one may not cause chaff to float [by putting them in a container and adding water; this is considered “sorting”] nor rub them [in one's hands to remove the chaff]; but they may be stored in a sieve or a basket [even though some pieces may fall through its holes thereby sorting on its own]. [Chopped] straw may not be sifted through a sieve nor placed on a high place,

רבנו עובדיה מברטנורא

וקולטין המים טעם היין, ומוציאין אותן בשבת ושותין אותן, ואין בזה משום בורר: **את היין**. מפני הקמחים לבנים שמתהווים בו: **בסורדין**. המיוחדין לכר, וליכא למיגזר דלמא סחיט להו, הואיל ועשוין למלאכה זו. והוא שלא יעשה בידו בסודר כמין גומא בפי הכלי כדי שירד היין במדרון, שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול: **ובכפיפה מצרית**. סל העשוי מצורי הדקל. והוא שלא תהיה הכפיפה גבוהה מקרקעית הכלי התחתון טפה, שלא יעשה אהל עראי: **ונותנין ביצה במסנתת**. שנתנו בה חרדל להסתנן, שרגילין ליתן ביצה טרופה בדברים העכורין והם מתלבנים ומדוככים על ידה: **ינומולין**. יין רדבש ופלפלין; **בלגין**. גדול מכוס וקטן מחבית: **הכל לפי האורחים**. אם יש לו אורחין מרובין עושה הרבה בין בשבת בין ביום טוב בין במועד. והלכה כתנא קמא שעושין ינומולין בשבת כפי מה שהן רוצים: **ג חלתית**. כך שמה בערבי, והיא חמה ונוהגין לאכלה במקומות הקרים. ואין שורין אותה בשבת, דמיחיו כמעשה חול: **את הכרשינין**. מציף עליהם מים בכלי לברור פסולתן, שהפסולת צף למעלה: **ולא שפין אותן**. ביד להשיר פסולתן, דהוה ליה בורר: **אבל נותן בתוך הכברה**. ואע”פ שפסולתן נופל לפעמים דרך נקבי הכברה ונמצא מתברר מאליו: **התבן**. שהיו

במסנתת של חרדל, ועושין אנומלין בשבת. רבי יהודה אומר, בשבת, בכוס, ביום טוב, בלגין, ובמועד, בחבית. רבי צדוק אומר, הכל לפי האורחין: **ג אין שורין את החלתית בפושירין**, אכל נותן לתוך החמין. ואין שורין את הכרשינין ולא שפין אותן, אכל נותן לתוך הכברה או לתוך הפלפלה. אין כוברין את התבן בכברה, ולא יתנגנו על גבי מקום

for the chaff [which is not edible for animals] to drop down; but, one may scoop it up in a sieve in order to put it into the feeding trough [according to the view of Rabbi Shimon that unintentional labor is permitted, since here he has no intention of sorting it].

(4) One may sweep out [the feeding trough, of chips and dirt] for a stall ox [(who is more delicate than an ordinary ox that goes out to pasture in the fields,) to be fattened, so that the food should not be repulsive], and one may move [the straw] to the sides because of the dung [i.e., so that the animal should not dirty it with dung]; these are the words of Rabbi Dosa; but the Sages prohibit [it in both cases. Both Rabbi Dosa and the Sages agree that, in the case of an earthen trough, it is forbidden to sweep aside anything lest he smooth the holes in the earth. Our Mishnah's case is the one of the trough being a large vessel where there is no danger of smoothing the floor. The Sages, however, still forbid this lest one does not differentiate between a vessel and an earthen floored trough]. One may take [fodder] from one animal and place it in front of another animal [who will eat it, i.e., leftover food from one ox for another; however, one may not remove leftovers from an ox and place it before a donkey who finds such food repulsive because of the droolings of the ox. As a result, this is considered an unnecessary handling and forbidden] on the Sabbath.

(5) One must not move straw [usually used as kindling material and as such is רבנו עובדיה מברטנורא

עושים מן הקש שמחתיך אותן במוריגים ונעשה כל זב השבלים תבן: מוץ. הוא מזקן השבולת העליון ואינו ראוי למאכל בהמה וכוברין אותו בכברה שיפול המוץ: אבל נוטל בכברה ונותן לתוך האבוס. ואע"פ שהמוץ נופל מאליו, דדבר שאינו מתכוין מותר כרבי שמעון: ד גורפין. בשבת אבוס שלפני השור שמפטמים אותו, שלא יתערב העפרורית שאבוס בתבן ובשעורים שנותנים לפניו ויקוץ במאכלו. ומסלקין תבן שלפניו לצדדים כשהוא רב, כדי שלא ידרסנו ברגליו ויתלכלך ברעי: והכמים אוסרים. אתרויהו קאי, אחד גריפת האבוס ואחד תבן שלפניו לא יסלקנו לצדדים. ולא נחלקו רבי דוסא וחכמים אלא באבוס של כלי, אבל באבוס של קרקע הכל מודים שאין גורפים, דלמא אתי לאשוויי גומות. ורבנן גזרו אבוס של כלי אטו אבוס של קרקע. והלכה כחכמים: נוטלים מלפני בהמה זו ונותנים לפני זו. ולא אמרינן טלטול דלא חזי הוי, אלא ודאי חזי, דאין בהמה קצה במאכל הניטל מלפני חברתה. ודוקא מלפני החמור ונותנים לפני השור וכיוצא בזה, אבל לא מלפני השור ונותנים לפני החמור, שמאכל השור מאוס בריין היוצאים מפיו ואין החמור אוכל ממנו: ה הקש שעל המטה. סתמא להסקה ומוקצה הוא, ובא לשכב עליו ומנענו כדי שיהא רך

muktzah, which is lying] upon a bed with his hand, yet he may move it [indirectly] with his body. But if it is fodder for animals [which is food and not *muktzah*], or a pillow or sheet was over it [thus designated to sleep on rather than to be used as kindling

אֶלָּא מִנְעֻנְעוּ בְּגוּפוֹ. וְאִם הָיָה מֵאֶכֶל בְּהֵמָה, אוֹ שֶׁהָיָה עָלָיו כֶּר אוֹ סֵדִין, מִנְעֻנְעוּ בְּיָדוֹ. מִכְּבֶשֶׂת שֶׁל בְּעָלֵי בָתִּים, מִתִּירִין, אֲבָל לֹא כוֹבְשִׁין, וְשֶׁל כּוֹבְסִין, לֹא יֵגַע בּוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִם הָיָה מִתֵּר מֵעֶרֶב שֶׁבֶת, מִתִּיר אֶת כָּל וְשׂוּמְטוֹ:

wood and so is not *muktzah*], he may [therefore] move it with his hand. One may unfasten a householder's clothing press [i.e., the press consisted of two heavy boards pressed tightly together and held in place with pegs; one may release the pegs to remove clothes needed for the Sabbath] but we may not press it down [since clothes placed into the press would not be ready for the Sabbath we are in effect preparing on the Sabbath for usage afterwards]. But a launderer's [press] may not be touched [this was pressed down very tightly and unfastening it resembles demolishing]. Rabbi Yehudah says; If it was [partially] undone prior to the Sabbath, one may unfasten the whole and remove it [i.e., his clothes; the *halachah* does not follow Rabbi Yehudah].

רבנו עובדיה מברטנורא

וצף לשכב עליו: לא ינענעו בידו. דמוקצה הוא: אבל מנענעו בגופו. בכתפיו, דטלטול מן הצד הוא ולא שמייה טלטול: או שהיה עליו כר או סדין. דגלי דעתיה דאקצייה לשכיבה, מעתה תורת כלי עליו: מכבש. שני לוחות שמשמין ביניהם הבגדים לאחר כביסתן ומהדקין הלוח העליון על הבגדים המונחים בלוח התחתון כדי שיהא קיפולן נאה: מתירין. דהיינו לצורך שבת ליטול את הבגדים: אבל לא כובשים. דהיינו צורך חול: ושל כובסים לא יגע בו. מפני שהוא עשוי לתקן בגדים ומהדק טפי והתרתו דומה לטתירה. ואין הלכה כרבי יהודה: